

STAGEGIDS

Opleiding pedagogiek

Jaar 1

Hogeschool van Amsterdam

Onderwijs en Opvoeding

Studiejaar 2023-2024

Inhoud

Voorwoord voor de praktijkbegeleider	3
Voorwoord voor de student.....	4
Inleiding voor praktijkbegeleiders en mentoren	5
1. De stage in jaar 1	7
1.1. Belangrijke bijeenkomsten en momenten voor praktijkbegeleiders/studenten	7
1.2. Lengte en intensiteit van de stage.....	7
1.3. De opleiding pedagogiek, taakgebieden en competenties	8
1.4. Het vinden van een stageplek.....	8
1.5. Het contact tussen de stage-instelling en de opleiding	9
1.5.1. Het formatief tussentijds evaluatiegesprek (februari/maart).....	9
1.5.2. Summatief eindevaluatiegesprek (eind mei/juni)	10
1.5.3. Contact buiten de gesprekken om.....	11
2. Leerdoelen en toetsmatrijs	12
2.2. Leerproces tijdens de stage en de rol van leerdoelen	14
2.2.1. Taken vaststellen.....	14
2.2.2. Leerdoel formuleren en uitwerken.....	14
2.2.3. Het bijhouden van een logboek.....	15
3. Beoordeling.....	16
3.1. Aanwezigheid	16
3.2. Verslaglegging	16
3.3. (Advies)beoordeling door de praktijkbegeleider	17
3.4. Eindbeoordeling.....	18
3.5. In het geval van een onvoldoende beoordeling.....	18
Bijlagen	19
Bijlage 1: belangrijke documenten rondom leerdoelen, verslaglegging en de beoordeling.....	19
Bijlage 2: Ideeën voor mogelijke taken op de stageplek	21
Bijlage 3: Voorbeeld leerdoel.....	23

Voorwoord voor de praktijkbegeleider

Hartelijk dank dat u onze student gedurende een jaar wilt begeleiden. De ervaringen die de student zal opdoen tijdens zijn of haar stage en uw begeleiding van de student zijn waardevolle onderdelen van de opleiding tot hbo-pedagoog. Door samen op te leiden kunnen we de studenten optimaal voorbereiden op een functie in het werkveld.

De stagegids jaar 1 is een handleiding waarin alles rondom de stage in het propedeusejaar wordt beschreven. Als praktijkbegeleider kunt u de overige documenten die van belang zijn voor stage jaar 1 raadplegen \ onderaan deze pagina. In de bijlage zie u een overzicht van deze documenten. Een deel van de documenten waarnaar verwezen wordt worden gedurende het studiejaar geplaatst.

Tot slot wil ik u er graag op attenderen dat de formulieren die een rol spelen bij de beoordeling van de stage altijd een link bevatten naar een instructiefilmpje. In dit instructiefilmpje wordt uitgelegd hoe u het (Excel)formulier kunt gebruiken. Ik wil u via deze weg adviseren om dit filmpje te kijken voordat u gaat beoordelen.

Met vriendelijke groet namens de mentoren van het propedeusejaar van de opleiding pedagogiek,

Daphne Paniry (stagecoördinator propedeusejaar)

Voorwoord voor de student

Veel informatie over de stage kun je vinden binnen de voor studenten beschikbare Brightspace-course 'Stage 1'. Daarin wordt per blok aangegeven wat je gaat doen binnen de stage. Deze teksten zijn specifiek geschreven voor studenten. Echter, precieze informatie over bijvoorbeeld de beoordeling van de stage, de evaluatiegesprekken en de documenten/formulieren die met de stage te maken hebben, kun je in de stagegids vinden. Deze stagegids is formeel geschreven daar het ook een document is voor de stage-instellingen.

We vinden het belangrijk dat je bewust bent van het feit dat je tijdens de stage te gast bent bij de instelling. Van een aankomende professional verwachten wij en de instelling een collegiale en solidaire houding ten opzichte van de instelling. Verder is het belangrijk dat je een respectvolle houding aanneemt ten opzichte van de kinderen en/of jongeren en hun ouders.

Van de instelling mag je verwachten dat je de ruimte krijgt om te leren van de werkzaamheden en taken die je gaat uitvoeren. Daarbij word je begeleid op de stageplek door de praktijkbegeleider. Je leert het meest tijdens de opleiding tot HBO-pedagoog of docent pedagogiek als je de vele mogelijkheden die een stageplek biedt optimaal benut. Daarbij raden we je aan om de praktijkbegeleider proactief te betrekken bij jouw leerproces en leerdoel.

Wij hopen dat je inspirerende ervaringen zult gaan opdoen gedurende de stage in het propedeusejaar!

Met vriendelijke groet, mede namens de mentoren van het propedeusejaar van de opleiding pedagogiek

Daphne Paniry (stagecoördinator propedeusejaar).

Inleiding voor praktijkbegeleiders en mentoren

De stagegids jaar 1 is een belangrijke informatiebron voor praktijkbegeleiders en mentoren. De stagegids jaar 1 is een handleiding waarin alles rondom de stage in het propedeusejaar wordt beschreven. Een overzicht van deze documenten en formulieren kunt u vinden in de bijlages. *Een deel van de documenten waarnaar verwezen wordt worden gedurende het studiejaar gepubliceerd.*

Via deze weg zal ik de manier van werken- en begeleiden bij de opleiding pedagogiek kort introduceren. De studenten komen regelmatig samen met hun regiegroep (kleine groepen van acht studenten begeleid door de mentor). Tijdens deze bijeenkomsten zal de stage een belangrijke plaats innemen. We vinden het essentieel dat de student zich eigenaar toont van zijn eigen leerproces en het leerproces zelf aanstuurt. We zullen de student vanuit de opleiding op dit vlak stimuleren. Dit doen we bijvoorbeeld door de student één enkel betekenisvol leerdoel te laten kiezen en formuleren waardoor we, mede door de aandacht die we hier in de regielijn aan besteden, het leerproces kunnen ondersteunen. De reden dat we met leerdoelen werken is dat we op deze manier de student autonomie willen geven bij het vormgeven van het eigen leerproces en ervaring willen laten opdoen met methodisch werken.

In ons curriculum voeren de studenten in het propedeusejaar vier verschillende beroepsopdrachten uit. Ook binnen dit kader willen we de student zoveel mogelijk autonomie geven. De student mag bijvoorbeeld zelf kiezen op welke plekken en in welke contexten hij of zij de beroepsopdrachten uitvoert. Dit zodat de student binnen het curriculum mogelijkheden heeft om keuzes te maken (autonomie) en de eigen ontwikkeling te sturen. De stage is een mogelijke context waar de student beroepsopdrachten kan uitvoeren.

Wat autonomie betreft streven we er verder naar om de eerstejaars voltijdstudenten de mogelijkheid te geven om te kunnen kiezen tussen enkele stageplekken. Er zullen enkele stageplekken per klas aangeboden worden, waarbij de studenten onder begeleiding van de mentor een weloverwogen keuze maken voor een stageplek.

De opleiding pedagogiek heeft een keuzetool ontwikkeld. Deze tool gaat gebruikt worden om de keuzeprocessen met betrekking tot stage, het leerdoel en de beroepsopdrachten te ondersteunen.

Als opleiding hebben we tot slot ook als doel gesteld om meer formatieve feedback te geven en minder summatief te toetsen (waarbij een cijfer wordt gegeven). Dit heeft bij stage tot gevolg dat de eindbeoordeling het enige summatieve beoordelingsmoment is voor de stage in het propedeusejaar. Dit beoordelingsmoment vindt dus helemaal aan het eind van collegejaar plaats. We gaan als mentoren gedurende het jaar meer feedback geven en zorgen dat de studenten deze gebruiken bij het formuleren van een betekenisvol leerdoel en bij het sturen van het eigen leerproces.

1. De stage in jaar 1

1.1. Belangrijke bijeenkomsten en momenten voor praktijkbegeleiders/studenten

Relevant voor:		
<i>Praktijkbegeleider</i>	<i>Meet & Greet</i>	herfst 2023
<i>Student</i>	<i>Stagecongres</i>	Januari 2024
<i>Praktijkbegeleider</i>	<i>'Tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider '(wordt in de loop van het jaar gepubliceerd). Graag aan de student en mentor ingevuld doen toekomen per email</i>	Het invullen van formulier is optimaal nadat de studenten enige tijd stage hebben gelopen. Bijvoorbeeld graag invullen na acht tot twaalf stagedagen. Bekijk het instructiefilmpje voor het invullen (link in het formulier).
<i>Praktijkbegeleider</i>	<i>Praktijkbegeleidersochtend</i>	Ochtend, uitnodiging volgt gedurende het jaar.
<i>Praktijkbegeleider</i>	<i>'(Advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider (wordt in de loop van het jaar gepubliceerd). De student laat dit toekomen aan de praktijkbegeleider.</i>	Uiterlijk een week voor het eindevaluatiegesprek (einde stage). Bekijk het instructiefilmpje voor het invullen (link in het formulier).

1.2. Lengte en intensiteit van de stage

De eerstejaarsstage omvat de periode van september/oktober 2022 tot en met juni 2023. De totale duur bedraagt 160 uur, exclusief het schrijven van verslagen. Hierbij geldt het volgende: de student is ongeveer gedurende tweeëndertig weken vijf uur per week werkzaam bij een stage-instelling. Tot deze vijf uur per week behoren ook de voorbereiding die de student voor de stage verricht en het maken van opdrachten die de student eventueel vanuit de stage-instelling krijgt.

Op bepaalde stageplekken, zoals bijvoorbeeld in het geval van kinderdagverblijven, kan het de voorkeur hebben dat de student 8 uur per week stageloopt. In dat geval loopt de student 20 weken stage in plaats van 32 weken. Het is bij zo'n korte en intensieve stage extra van belang dat de student vanaf het begin gestructureerd werkt aan zijn of haar leerdoel.

1.3. De opleiding pedagogiek, taakgebieden en competenties

De opleiding pedagogiek is gericht op een breed werkveld (opvoedingsondersteuning, kinderopvang, jeugdzorg, onderwijs en jongeren-/welzijnswerk). De lerarenopleiding pedagogiek leidt de student op tot bijvoorbeeld mbo-docent pedagogiek.

In de eerstejaars stage staat het ervaring opdoen met opvoeden/begeleiden van kinderen en/of jongeren binnen een professioneel kader centraal en ligt de focus op kerntaak 1 'Oproeien en opvoeden ondersteunen' en kerntaak 3 'Professionaliteit versterken'. Onder deze kerntaken vallen verschillende competenties. Een overzicht van de competenties die relevant zijn voor de stage in het propedeusejaar kunt u vinden via deze link. Daar zijn tevens de bekwaamheidseisen van de lerarenopleiding pedagogiek te raadplegen. Het curriculum van de lerarenopleiding pedagogiek is in de eerste twee jaar gelijk aan het curriculum van de opleiding pedagogiek. Vanaf het derde studiejaar heeft de lerarenopleiding een eigen curriculum.

Gezien het hiervoor beschreven accent van de stage in het propedeusejaar is het van belang dat de student taken uitvoert waarbij het mogelijk is om gedurende lange tijd contact te hebben met kinderen. Dit is onder andere mogelijk met een stageplek in de werkvelden kinderopvang, onderwijs, huiswerkbegeleiding, en jeugd- & welzijnswerk. De taken die de student uitvoert op de stageplek worden in overleg met de praktijkbegeleider en de mentor vastgesteld (voorbeelden bijlage 3)

In het propedeusejaar krijgen de studenten vanuit de opleiding pedagogiek diverse modules aangeboden die de ontwikkeling van het kind en de leefomgeving van het kind betreffen. Zo werken ze bijvoorbeeld aan beroepsopdrachten (integrale lijn), volgen trainingen op het vlak van bijvoorbeeld communicatie (vaardighedenlijn) en volgen modules waarbij ze sociaalwetenschappelijke kennis opdoen (SWK). Een overzicht van het curriculum van de opleiding pedagogiek kunt u vinden via de link.

1.4. Het vinden van een stageplek

Voltijdstudenten krijgen een stageplek toegewezen vanuit de opleiding. Binnen een klas kunnen studenten kiezen tussen enkele stageplekken onder leiding van de mentor. Hierbij is het belangrijk om te realiseren dat de mentor niet in alle gevallen rekening kan houden met ieders eerste voorkeur.

Deeltijdstudenten mogen zelf een stageplek uitkiezen of kunnen in sommige gevallen hun werk als stageplek gebruiken. Een zelfgekozen stageplek of een werkplek moet altijd eerst per email geschikt worden bevonden door de mentor. Belangrijke eisen die aan de stageplek gesteld worden zijn:

- De doelgroep: kinderen, jongeren en/of mensen met een beperking.
- Het is mogelijk om als stagiaire gedurende de loop van de stage contact te hebben met dezelfde personen om zo een professionele relatie te kunnen opbouwen.
- De praktijkbegeleider heeft minimaal een hbo-opleiding afgerond (pedagogiek of aanverwant).

1.5. *Het contact tussen de stage-instelling en de opleiding*

De mentor begeleidt de student vanuit de opleiding en is contactpersoon. De praktijkbegeleider is namens de instelling contactpersoon en begeleider van de student. De mentor stuurt de praktijkbegeleider bij aanvang van de stage een kennismakingsmail met daarin contactgegevens.

Wij hechten veel waarde aan het samenwerken met praktijkbegeleiders. Ook het bezoeken van de student in de context waar hij of zij waardevolle ervaringen opdoet vinden wij van belang. Vandaar dat we normaliter graag een stagebezoek afleggen in het kader van de tussentijdse-evaluatie en dat we het bijzonder op prijs stellen als de praktijkbegeleider het eindgesprek op de Hogeschool van Amsterdam komt voeren. Door Covid-19 zullen de tussentijdse gesprekken en eindgesprekken online of telefonisch kunnen plaatsvinden. Het initiatief van het plannen van beide evaluatiegesprekken ligt bij de mentor.

Om de samenwerking tussen de opleiding en de praktijkbegeleiders te bevorderen organiseert de opleiding pedagogiek normaliter jaarlijks een 'meet en greet' en een 'praktijkbegeleidersdag'. Bij de 'meet en greet' is het mogelijk om aan het begin van het studiejaar kennis te maken met de opleiding. De praktijkbegeleidersdag heeft een meer inhoudelijk karakter en vindt normaal gesproken later in het jaar plaats. De informatie hierover volgt.

1.5.1. *Het formatief tussentijds evaluatiegesprek (februari/maart)*

De mentor bezoekt rond februari en maart (bij deeltijd uitloop naar april) de stage-instelling voor het tussentijds evaluatiegesprek. Het functioneren van de student tot op dat moment staat tijdens

dit gesprek centraal. Belangrijke input voor het gesprek zijn het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider' en het leerdoel dat de student heeft geformuleerd en uitgewerkt volgens de DILTE-methode. In bijlage 4 staat een voorbeeld van een leerdoel.

De praktijkbegeleider en de mentor hebben *voorafgaand* aan het formatief tussentijds evaluatiegesprek het uitgewerkte leerdoel van de student gelezen en de praktijkbegeleider heeft het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider' ingevuld en deze per *instelling*semail doen toekomen. Het verdient de voorkeur om het 'tussentijds feedbackformulier' in te vullen na circa 8 à 12 stagedagen. Dit zodat de student al gewend is aan de nieuwe rol en de praktijkbegeleider de student al meerdere keren aan het werk heeft gezien.

Het doel van het formatief tussentijds evaluatiegesprek is om stil te staan bij de ontwikkeling die de student doormaakt en hem of haar van ontwikkelingsgerichte feedback te voorzien. Zo wordt de student gestimuleerd om regie te voeren over het eigen leerproces. Ook het evalueren van de begeleiding behoort tot de onderwerpen van het gesprek. Er wordt naar aanleiding van het formatief tussentijds evaluatiegesprek geen cijfer toegekend.

In het geval dat er zorgen zijn over het pedagogisch handelen, over de professionele houding en/of de geschiktheid van de student voor het beroep van pedagoog, dan is het tussentijds evaluatiegesprek het moment bij uitstek om dit te bespreken. Het is ook mogelijk om als praktijkbegeleider in het geval van degelijke situaties contact op te nemen met de mentor, zodat het mogelijk is om op korte termijn met de student in gesprek te gaan.

1.5.2. Summatief eindevaluatiegesprek (eind mei/juni)

Het eindevaluatiegesprek zal plaatsvinden vanaf eind mei, wanneer het eindverslag is ingeleverd.

Het gesprek wordt gevoerd aan de hand van het eindverslag van de student en het '(advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider' dat de praktijkbegeleider heeft ingevuld. De praktijkbegeleider en de mentor hebben voorafgaand aan het gesprek het eindverslag van de student gelezen en de praktijkbegeleider heeft het (advies)beoordelingsformulier ingevuld (zie 3.3: (advies)beoordeling door de praktijkbegeleider) en heeft dit voorafgaand aan het gesprek via email met de mentor en de student gedeeld. De praktijkbegeleider gebruikt voor het sturen van de email een emailadres *van de instelling*.

1.5.3. Contact buiten de gesprekken om

Tussendoor is het voor de praktijkbegeleider altijd mogelijk om telefonisch of per email contact op te nemen met de mentor. De mentor zal bij aanvang van de stage een kennismakingsmail sturen met daarin de contactgegevens. De contactgegevens van de mentor kunnen tevens achterhaald worden via de stagiair of via het stagebureau (stage-pedagogiek@hva.nl)

2. Leerdoelen en toetsmatrijs

In dit onderdeel komen leerdoelen op twee verschillende manieren aan bod. Om te beginnen zal in paragraaf 2.1. worden beschreven welke competenties en leerdoelen leidend zijn bij de beoordeling van de stage. Deze staan beschreven in de toetsmatrijs. Verder zal in paragraaf 2.2. worden beschreven op welke wijze de student ondersteund wordt bij het regie nemen over het eigen leerproces en welke rol daarbij het werken met een betekenisvol leerdoel speelt.

Op de volgende pagina is de toetsmatrijs te vinden die het fundament vormt van de beoordeling van de stage. De toetsmatrijs geeft in detail weer welke competenties en doelen worden getoetst. Op basis van deze toetsmatrijs zijn beoordelingsformulieren opgesteld voor de beoordeling van de stage. Er zijn zowel formulieren voor het beoordelen van de verslaglegging (in te vullen door de HvA-mentor) als formulieren voor het opstellen van een (advies)beoordeling van het functioneren in de praktijk (in te vullen door de praktijkbegeleider). De formulieren voor de praktijkbegeleider zullen in de loop van het jaar worden verspreid.

Course: Stage		Aantal EC's: 6	
		Fase: Propedeuse	
Competenties stageverslag:			
10. Doet onderzoek naar en reflecteert als reflexieve professional op het eigen handelen ten behoeve van de persoonlijke professionele ontwikkeling en het verbeteren van het professioneel handelen.			
Competenties (advies)beoordeling praktijkbegeleider):			
1. Onderhoudt een pedagogische (werk)relatie met (groepen) kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders.			
2. Stimuleert systemisch en diversiteitssensitief de ontwikkeling van kinderen en jongeren in de opvoedingssituatie.			
3. Biedt in samenspraak met kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders verantwoorde ondersteuning bij het opgroeien en het opvoeden en beweegt mee in hun evoluerende behoeften.			
4. Geeft (mede) vorm aan een pedagogisch klimaat dat opgroeien en opvoeden bevordert.			
10. Doet onderzoek naar en reflecteert als reflexieve professional op het eigen handelen ten behoeve van de persoonlijke professionele ontwikkeling en het verbeteren van het professioneel handelen.			
11. Laat zich in zijn pedagogisch handelen leiden door morele keuzes vanuit het belang van het kind, de jongere op basis van zijn pedagogisch beroepsethos en de internationale rechten van het kind.			
Leerdoelen	Beheersings-niveau	Summatieve toetsing	
		Toetsvorm	Weging
Stageverslag (beoordelaar HvA-mentor):			
1. Je kunt een leerdoel uitwerken volgens de DILTE-methode en hier theorie bij te betrekken.	Creëren	Verslag	Voorwaardelijk (onderlinge weging zie beoordelingsformulier)
2. Je kunt je eigen leerproces monitoren en sturen door het volgen en al dan niet bijstellen de leerweg	Evalueren		
3. Je kunt de groei die is doorgemaakt in relatie tot het leerdoel op valide wijze aantonen door middel van videobeelden en/of gestructureerde schriftelijke feedback.	Evalueren		
4. Je kunt reflecteren op een betekenisvolle ervaring die hebt opgedaan.	Evalueren		
5. Je kunt reflecteren op de ervaringen die je hebt opgedaan met het sturen van je eigen leerproces	Analyseren		
6. Je kunt reflecteren op de rol die intervisie heeft gespeeld in jouw leerproces.	Analyseren		
7. Je kunt sterke- en zwakke kanten van je functioneren op de stage benoemen en op basis hiervan voornemens formuleren voor jaar 2.	Creëren		
Beoordeling praktijk (adviesbeoordeling praktijkbegeleider, HvA-mentor examiner, eindverantwoordelijk)			
8. Je neemt een professionele houding aan.	Doen (Miller)	(Advies)-beoordelingsformulier praktijkbegeleider	Voorwaardelijk
9. Je gaat respectvol om met maatschappelijke en culturele diversiteit.			
10. Je kunt een pedagogische relatie aangaan met kinderen/jongeren.			50% & Voorwaardelijk (minimaal een 5,5 voor dit onderdeel)
11. Je kunt kinderen/jongeren op een zodanige wijze disciplineren dat het de kwaliteit van de pedagogische relatie met kinderen/jongeren ten goede komt.			
12. Je kunt de opvoedingssituatie van kinderen/jongeren analyseren.			50%
13. Je manier van begeleiding wordt gekenmerkt door ondersteuning bij het oplossen van problemen en taken.			
14. Je geeft kinderen/jongeren de ruimte om op de manier te leren/ontwikkelen die bij hun individuele kenmerken en leerbehoeften past.			
15. Je zorgt voor een veilige sfeer in de groep.			100%

2.2. Leerproces tijdens de stage en de rol van leerdoelen

2.2.1. Taken vaststellen

In overleg tussen de student en praktijkbegeleider wordt afgesproken welke taken zullen worden uitgevoerd tijdens de stage. Zie onderaan het document in **bijlage 3** voor voorbeelden.

2.2.2. Leerdoel formuleren en uitwerken

De student formuleert één enkel leerdoel en werkt deze uit volgens de DILTE-methode. Het leerdoel is een middel voor de student om te gebruiken bij het voeren van regie over het leerproces. In de visie van de opleiding worden eigenaarschap en regie van het eigen leerproces als essentieel gezien. De focus van het leerdoel zal in het propedeusejaar altijd samenhangen met kerntaak 1: 'Opgroeien en opvoeden ondersteunen'. Hier vallen verschillende competenties onder. Het is de bedoeling dat de student eind blok 2 (eind februari) een uitgewerkt en door de mentor goedgekeurd leerdoel heeft (in de vorm van een formatieve go/no go).

Gedurende de bijeenkomsten van de regielijin gaat de student aan de slag met het formuleren van één enkel leerdoel. Dat zal rond december plaatsvinden. De student gebruikt informatie, inzichten en feedback bij het formuleren van een *betekenisvol* leerdoel. Het gaat hier bijvoorbeeld om het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider' (wordt in de loop van het jaar gepubliceerd op mijnHvA-extranet), feedback van medestudenten, eigen ervaringen die op de stage zijn opgedaan, persoonlijke kwaliteiten en valkuilen. Tijdens de bijeenkomsten van de regielijin wordt de student begeleid bij het kiezen van een betekenisvol, ambitieus en haalbaar leerdoel. We zullen hierbij ook gebruik maken van de door de opleiding pedagogiek ontwikkelde keuzetool, die de student ondersteunt bij het gericht maken van keuzes. We verwachten dat de student de praktijkbegeleider bij het proces van het formuleren van het leerdoel betreft.

In de 'opdracht eindverslag' beschreven hoe de student een leerdoel kan formuleren en kan uitwerken volgens de DILTE-methode. Een leerdoel is adequaat wanneer het houvast, richting en sturing geeft aan het leerproces en bevordert dat het leerproces optimaal verloopt. Het kan ook motiverend werken daar het een keuzemogelijkheid biedt (autonomie). Het geeft tevens andere betrokkenen de mogelijkheid om het leerproces te volgen, te begeleiden en feedback te geven. Indien de student het leerdoel voor het einde van de stage heeft behaald, dan wordt een nieuw leerdoel geformuleerd in overleg met de mentor. Een voorbeeld van een uitgewerkt leerdoel is te vinden in **bijlage 4**.

Tot slot is het van belang om te weten dat het voor de begeleiding van belang is om regelmatig met de student de voortgang met betrekking tot de gekozen leerweg (onderdeel van het uitwerken van het leerdoel) te evalueren en zo nodig aan te passen. Dit zodat het de student gestimuleerd wordt bij het sturen van het leerproces. Verder blijkt dat studenten het op de voorgeschreven manier evalueren (onderdeel 'evaluatie' bij de uitwerking van het leerdoel) vaak uitdagend en abstract vinden.

2.2.3. Het bijhouden van een logboek

Tijdens de stage houdt de student een logboek bij. Het logboek dient als basis voor het stageverslag. Dit logboek hoeft niet te worden ingeleverd. Het is mogelijk om een digitaal logboek bij te houden, bijvoorbeeld door middel van Evernote of MS OneNote. Dit is tevens te delen met bijvoorbeeld medestudenten of de praktijkbegeleider. Een groot voordeel van een logboek is dat het helpt om te concretiseren wat er goed ging na een stagedag en wat er beter kan. Dit draagt bij aan het continu werken aan de ontwikkeling. Studenten zijn gewend om een logboek bij te houden vanuit de vaardighedenlijn.

3. Beoordeling

De summatieve beoordeling van de ontwikkeling en het functioneren van de student op de stage vindt plaats aan het einde van het collegejaar (rond mei/juni, na inleveren van het eindverslag). Bij de beoordeling speelt allereerst een voldoende aanwezigheid van de student een rol. Daarnaast wordt het eindverslag betrokken bij de beoordeling (voorwaardelijk), evenals het '(advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider' (adviescijfer, formulier wordt in de loop van het jaar gepubliceerd).

3.1. Aanwezigheid

- Stage-uren. De student houdt de gewerkte stage-uren bij. Gemiste uren dienen in overleg met de instelling te worden ingehaald. Dit geldt ook voor uren die een student afwezig is vanwege het maken van een toets in de verwerkingsweken (toetsweken). Reistijd geldt niet als stagetijd.
- Bij ziekte of overmacht dient de student zo snel mogelijk contact op te nemen met de stage-instelling. De student verstuurt een e-mail met de reden van afwezigheid en doet een voorstel om de uren in te halen. Indien er op korte termijn maatregelen getroffen moeten worden om de student te vervangen dan wordt de praktijkbegeleider tevens telefonisch op de hoogte gesteld. Als de student meer dan eenmaal afwezig is wegens ziekte of overmacht, dan wordt de mentor door de student per email op de hoogte gesteld.

3.2. Verslaglegging

De verslagen die tijdig worden ingeleverd worden door de mentor beoordeeld. De beoordeling van het eindverslag is voorwaardelijk voor het kunnen behalen van de studiepunten die gekoppeld zijn aan de stage. Het cijfer voor stage jaar 1 wordt echter niet bepaald door het verslag. Dit omdat we als opleiding ervoor hebben gekozen om de vaardigheden en houding die de student laat zien in de praktijk de hoogte van het cijfer voor de stage in het propedeusejaar te laten bepalen.

Het resultaat van de beoordeling van het stageverslag heeft de vorm van een cijfer. Indien het cijfer minimaal een 5,5 bedraagt dan is aan de voorwaarde voldaan en wordt (meestal) het cijfer van de (advies)beoordeling praktijkbegeleider (zie paragraaf 3.3.) overgenomen. Indien het verslag lager is dan een 5,5 dan dient het verslag te worden herkanst.

3.3. (Advies)beoordeling door de praktijkbegeleider

De praktijkbegeleider vult voorafgaand aan het formatief tussentijds evaluatiegesprek het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider' in. Dit zodat de student in een vroeg stadium feedback krijgt over het functioneren en deze feedback kan gebruiken bij het formuleren van een leerdoel. Aan het eind van het jaar geeft de praktijkbegeleider een adviesbeoordeling van het functioneren van de student op de stage in de vorm van een cijfer. Dit cijfer komt voort uit het door de praktijkbegeleider ingevulde '(advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider'. Ten slotte stuurt de praktijkbegeleider het beoordelingsformulier uiterlijk een week voor het eindevaluatiegesprek naar de mentor en de student vanaf een emailadres van de betreffende instelling. De praktijkbegeleider kan, indien dat door hem of haar gewenst is, de (advies)beoordeling nog onderbouwd aanpassen naar aanleiding van inzichten die tijdens het gesprek zijn opgedaan.

Het '(advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider' heeft de vorm van een rubric. De verschillende onderdelen die worden beoordeeld vloeien voort uit de competenties die relevant zijn voor het propedeusejaar. Er wordt steeds een goed, voldoende en onvoldoende niveau beschreven. Het niveau dat van toepassing is kan worden aangegeven door het plaatsen van een kruisje. Indien het formulier compleet is ingevuld verschijnt een cijfer. De hoogte van het cijfer wordt bepaald door de score op de verschillende leerdoelen (zie toetsmatrijs, paragraaf 2).

Voor enkele leerdoelen hebben we aanvullende eisen opgesteld (zie toetsmatrijs, paragraaf 2). Zo is het nodig om voor twee leerdoelen gemiddeld minimaal 55% van de punten te behalen. Het gaat daarbij om leerdoel 10 'Je kunt een pedagogische relatie aangaan met kinderen/jongeren' en 11 'Je kunt kinderen/jongeren op een zodanige wijze disciplineren dat het de kwaliteit van de pedagogische relatie met kinderen/jongeren ten goede komt.' De reden is dat wij als opleiding vinden dat dit essentiële vaardigheden betreffen. We willen op deze wijze borgen dat onze studenten in ieder geval een veilige sfeer kunnen creëren en sensitief zijn, beide essentieel voor het welzijn van kinderen en jongeren. Verder zijn de leerdoelen 8 'Je neemt een professionele houding aan' en 9 'Je gaat respectvol om met maatschappelijke en culturele diversiteit' puur voorwaardelijk. Het is nodig om minimaal voldoende te scoren op de indicatoren die samenhangen met deze doelen om tot een (advies)beoordeling te komen die hoger is dan een 5,5.

De praktijkbegeleider heeft de mogelijkheid om beargumenteerd van het cijfer van het '(advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider' af te wijken. De argumenten die een rol spelen bij de beslissing om van het cijfer, dat voortkomt uit het invullen van het formulier, af te

wijken, worden vermeld bij het onderdeel 'toelichting herziening (advies)beoordeling' van het (advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider. *De procedure en de werking van het formulier wordt in detail uitgelegd door een instructiefilmje dat te openen is via een link in het formulier.* De student zal het formulier tijdig laten toekomen aan de praktijkbegeleider.

Het '(advies)beoordelingsformulier voor de praktijkbegeleider' volgt in de loop van het jaar. Om het formulier te kunnen invullen is het programma Excel van Microsoft nodig (onderdeel van MS Office). Indien andere software wordt gebruikt dan kan dit leiden tot een niet goed werkend formulier.

3.4. Eindbeoordeling

Alle bovengenoemde onderdelen (aanwezigheid, verslaglegging en de (advies)beoordeling praktijkbegeleider) dienen minimaal voldoende te zijn beoordeeld voor het behalen van de stage. De eindverantwoordelijkheid voor de beoordeling ligt bij mentor (de examiner) van de Hogeschool van Amsterdam. De praktijkbegeleider geeft, zoals gezegd, tijdens de eindevaluatie een schriftelijke (advies)beoordeling in de vorm van een ingevuld (advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider en een daaruit voortvloeiend cijfer. Indien de verslaglegging met minimaal een 5,5 wordt beoordeeld dan zal in de meeste gevallen het (advies)cijfer van de praktijkbegeleider worden overgenomen. In uitzonderingsgevallen kan de mentor beargumenteerd van dit cijfer afwijken. De reden van het afwijken dient vermeld te worden op het beoordelingsformulier van het eindverslag. Indien de stage met een onvoldoende beoordeeld wordt, zal de student indien mogelijk in de zomer of anders in het volgende studiejaar een verlengde eerstejaarsstage dienen te volbrengen.

De stage is als voldoende beoordeeld indien het cijfer minimaal een 5,5 bedraagt. In dat geval worden de 6 ECTS (studiepunten) die bij de stage horen toegekend. *Cijfers in decimalen worden afgerond tot een heel cijfer.*

3.5. In het geval van een onvoldoende beoordeling

Indien de student een onvoldoende beoordeling krijgt voor stage, die niet wordt veroorzaakt door een onvoldoende voor de verslaglegging, dan worden er afspraken gemaakt en vastgelegd op de volgende gebieden:

- Welk(e) onderdeel(en) van het functioneren van de student is/zijn onvoldoende (naar aanleiding van het (advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider)?

- Met betrekking tot welk(e) (leer)doelen moet de student alsnog ontwikkeling laten zien?
- Binnen welke termijn dient de student verbetering te laten zien?
- Aan welke criteria moet de student voldoen om uiteindelijk een voldoende te behalen?
- Op welke datum en tijdstip wordt geëvalueerd of de student zich aan de bovengenoemde afspraken heeft gehouden?

Indien de onvoldoende voortvloeit uit een onvoldoende verslag (voorwaardelijk) dan dient het verslag te worden herkanst.

Het behalen van de stage in het propedeusejaar is noodzakelijk voor het kunnen starten met de stage in het tweede jaar.

Bijlagen

Bijlage 1: belangrijke documenten rondom leerdoelen, verslaglegging en de beoordeling.

Te vinden op Brightspace voor studenten

Gebr.:	Documentnaam:	Document	Gepubliceerd?
Alg.	23-24 STAGE JR1 Opdracht eindverslag.docx	In dit document wordt precies uitgelegd hoe een leerdoel wordt uitgewerkt volgens de DILTE-methode. Daarnaast worden alle andere aspecten van de eindopdracht beschreven.	Volgt in blok 1
Alg.	23-24 STAGE JR1 Voorbeeld leerdoel.pdf	In dit document wordt een voorbeeld gegeven van een leerdoel uitgewerkt volgens de DILTE-methode.	Volgt in blok 1
Pb-er	23-24 STAGE JR1 Tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider.xlsx	Met dit formulier geeft de praktijkbegeleider feedback op het functioneren van de student in na circa 8 à 12 stagedagen. Deze feedback kan worden gebruikt als input voor het formuleren van een leerdoel en voor het formatief tussentijds evaluatiegesprek.	Volgt in blok 2
Mentor, student	23-24 STAGE JR1 Tussentijds feedbackformulier leerdoel.docx	Dit feedbackformulier wordt door de mentor gebruikt om feedback en een go/no go te geven voor de uitwerking van het leerdoel aan het eind van blok 2. Het betreft een rubric, dus het formulier geeft ook informatie over wat de kenmerken zijn van een goed uitgewerkt leerdoel. Geschikt voor peerfeedback.	Volgt in blok 2

Mentor, student	23-24 STAGE JR1 Beoordelingsformulier eindopdracht.docx	De eindopdracht wordt door de mentor met behulp van dit formulier beoordeeld. Het betreft een rubric, dus het formulier maakt ook inzichtelijk wat er precies van de student wordt verwacht. Geschikt voor peerfeedback.	Volgt in blok 3
Pb-er	23-24 STAGE JR1 (Advies)beoordelingsformulier praktijkbegeleider.xlsx	De praktijkbegeleider beoordeeld aan het eind van het collegejaar het functioneren van de student door middel van dit formulier. Het vertoont sterke overeenkomsten met het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider'. Dit formulier genereert echter een cijfer. In dit formulier zit een link naar een instructiefilmpje. Het verdient aanbeveling dit filmpje te bekijken.	Volgt in blok 3 door de student

Bijlage 2: Ideeën voor mogelijke taken op de stageplek

Ideeën voor mogelijke taken die uitgevoerd kunnen worden op de stageinstelling.

In dit document zijn taken te vinden die door eerstejaars stagiaires worden uitgevoerd. Ze kunnen de praktijkbegeleider, de mentor en de student inspireren om zinvolle taken vast te stellen die de student kan uitvoeren tijdens zijn eerstejaarsstage. Het is van belang dat het uitvoeren van de taken de student de kans geeft om ontwikkeling door te maken in relatie tot competentiegebied 1 (zie onderstaande tabel) en een zelfgekozen leerdoel. De onderstaande taken zijn dan ook echt op deze competenties gericht. Verder is het zaak om te taken voor zover mogelijk goed af te stemmen op de ervaring, de persoonlijkheid en de interesses/ambities van de student. Indien de student bijvoorbeeld al erg vaardig is op het gebied van competentiegebied 1 (bijvoorbeeld sommige deeltijdstudenten) dan kunnen ook enkele taken worden gekozen die meer samenhangen met bijvoorbeeld het ondersteunen van medeopvoeders en/of het meewerken aan kwaliteitszorg of beleid.

Mogelijke taken (ter inspiratie):

- In de klas kinderen ondersteunen bij het maken van opdrachten.
- De taal- en rekenontwikkeling van kinderen observeren.
- Het afnemen van taaltoetsen.
- Het bevorderen van begrijpend lezen.
- Het verzamelen van extra materiaal en het geven van lessen aan hoogbegaafde kinderen.
- Het geven van extra begeleiding aan kinderen wat betreft taal en rekenen.
- Het geven van extra pedagogische en didactische aandacht aan risicoleerlingen.
- Het observeren van kinderen om faalangst op te sporen.
- Het geven van vaste begeleiding aan kinderen met dyslexie.
- Het verrichten van pleinwachtendiensten.
- Het helpen nakijken van toetsen.
- Kinderen ondersteunen bij het voorbereiden van spreekbeurten en werkstukken.
- Ondersteuning geven bij remedial teaching.
 - Het geven van huiswerkbegeleiding.
- Het geven van lessen over integratie.
- Gesprekken voeren met kinderen.
- Het voorbereiden en geven van bijlessen.
- Het observeren van kinderen.
- Het bijwonen van vergaderingen.
- Het bijwonen van sessies van een maatschappelijkwerk(st)er.
- Het bijwonen van sessies van de intern begeleider.
- Het voeren van gesprekken met leraren, coördinatoren en pedagogisch medewerkers.
- Het organiseren van voorlichting over drugs en criminaliteit.
 - De zorgcoördinator helpen met het maken van handelingsplannen.
- Het bijwonen van lessen.
- Het geven van lessen.
- Het functioneren als tutor bij probleemgestuurd onderwijs.
- Het voorbereiden en uitvoeren van lessen communicatieve vaardigheden.
- Het maken van feedbackformulieren voor leerlingen.
- Aanwezigheid bij praktijkbegeleider tijdens leerling-besprekingen, vergaderingen en instellingsbezoeken
- Het coachen van leerlingen.
- Het bijwerken van dossiers.
- Kinderen ondersteunen op cognitief gebied.

- Kinderen begeleiden op gedragsniveau.
- Bijwonen van gesprekken tussen mentor en leerlingen en daarvan een verslag maken.
- Het verzorgen van een kookcursus.
- Activiteiten bedenken voor kinderen en deze uitvoeren.
- Leren om orde en structuur te houden/bieden voor een groep kinderen.
- Gesprekken met ouders voeren.
- Mee helpen opzetten van een musical en een toneelstuk.
- Een thema box maken met pedagogische activiteiten en achtergronden.
- Het ondersteunen van pedagogisch medewerk(st)ers bij allerlei activiteiten.
- Meelopen met het project 'Sociaal emotionele ontwikkeling peuters'.
- Trainingen bijwonen voor het behoud en onderhoud van de pedagogische visie.
- Extra begeleiding bieden aan een peuter met een verstandelijke beperking.
- Het een op een begeleiden van kinderen met een beperking of stoornis.

Bijlage 3: Voorbeeld leerdoel

Voorbeeld leerdoel

In dit document vind je een voorbeeld van een leerdoel, uitgewerkt volgens de DILTE-methode.

In de beschrijving van de 'opdracht eindverslag' en het 'feedbackformulier leerdoel' op mijnHvA kun je de precieze richtlijnen vinden waar de keuze en de uitwerking van je leerdoel aan dienen te voldoen.

1.1. Doel

- Wat wil je precies kunnen? Formuleer dit zo concreet mogelijk. Begin de zin met 'Ik kan'. Zorg dat het doel ambitieus is, maar het is ook belangrijk dat het haalbaar is om ontwikkeling door te maken op het door jou gekozen gebied. Ga hierover in gesprek met je mentor, praktijkbegeleider en regiegroep.

Ik kan gewenst gedrag van kinderen in mijn huiswerkbegeleidingsklas stimuleren door gebruik te maken van belonen en inductie.

1.2. Inhoud:

- Leg uit waar het in het leerdoel precies om gaat en betrek hier minimaal één bron bij*. Leg vervolgens uit waarom je voor dit leerdoel hebt gekozen en wat de reden is dat het voor jou *betekenisvol* is om aan dit leerdoel te werken. Probeer dit zo expliciet en concreet mogelijk aan te geven waardoor het helder is voor de lezer. Hoe concreter het leerdoel is geformuleerd, hoe makkelijker het is om op de voortgang van het doel te reflecteren. Betrek bij het verantwoorden van je keuze voor het door jou gekozen leerdoel het tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider (plaats ingevulde formulier in bijlage 10.1.2). Geef ten slotte aan met welke competentie(s) uit competentiegebied 1 je leerdoel te maken heeft (in ieder geval pedagogiek competenties 1, 2 en/of 3).

Aan het begin van mijn stageperiode (in blok 1A en begin blok 1B) heb ik gemerkt dat ik erg gefocust was op het ongewenste gedrag dat de kinderen vertonen. Zo werd er bijvoorbeeld veel door mij heen gepraat, terwijl ik van te voren had gezegd dat het de bedoeling is dat de kinderen stil zijn als ik praat. Ook deden sommige kinderen niet mee met de opdracht die ik had verzonnen. Ik merkte dat ik de neiging had om kinderen vooral streng aan te spreken op

het ongewenste gedrag. Het was jammer dat daardoor de sfeer in de groep minder werd. Ik raakte geïrriteerd en dit merkte de kinderen ook.

Mijn praktijkbegeleider heeft mij feedback gegeven door middel van het 'tussentijds feedbackformulier praktijkbegeleider' (zie bijlage 10.2 voor het ingevulde formulier). Daarin kwam naar voren dat er verbetering wenselijk is voor het onderdeel '10: sensitief disciplineren' van competentie 2. Ik kies ervoor om mij met dit leerdoel te richten op de onderdelen 'belonen' en 'inductie'.

Het belonen van gewenst gedrag is belangrijk omdat het mogelijk is om door het belonen van gewenst gedrag het vertonen van negatief gedrag door kinderen te voorkomen is. Daarnaast is het makkelijker en motiverender om uit te voeren dan het corrigeren van ongewenst gedrag (Prinzie, 2007). Ik denk ook dat het de sfeer in de groep kan verbeteren.

Met het 'inductieve opvoeding' wordt bedoeld dat er duidelijke grenzen worden gesteld en dat er wordt uitgelegd waarom het belangrijk is dat een kind zich aan bepaalde regels houdt en wat het kan doen om het 'goed te maken' als het kind deze regels heeft overtreden Levine & Munsch (2010).

Dit leerdoel hangt samen met de competenties 1 en 2.

1.3. **Leerweg & Tjdpad:**

- Welke activiteiten ga je ondernemen om te kunnen ontwikkelen? Bijvoorbeeld: met welke professional ga je meelopen, aan wie ga je vragen stellen en welke literatuur ga je lezen over het onderwerp?* Werk de leerweg uit in de vorm van een stappenplan voorzien van een nummering voor elke individuele stap. Probeer een gevarieerd, motiverend en uitdagend programma voor jezelf te ontwerpen, passend bij hoe je leert.
- Geef aan in welke periode (bv. maand of maanden) je welke stap van je leerweg wilt afronden. Schrijf dit tussen haakjes achter iedere stap van de leerweg.

1. **Uitleggen 'gewenst gedrag'.** Ik kan op basis van Prinzie (2004) uitleggen wat 'gewenst gedrag' is (januari).
2. **Uitleggen 'belonen'.** Ik kan op basis van het boek van Prinzie (2004) uitleggen op welke wijze ik belonen kan inzetten bij het stimuleren van gewenst gedrag en het voorkomen van ongewenst gedrag (januari).

3. **Uitleggen 'inductie'.** Ik kan op basis van het boek Levine & Munsch (2010) uitleggen wat inductie is en op welke wijze ik dit kan inzetten bij het stimuleren van gewenst gedrag (januari).
4. **Samenvatting maken.** Op basis van stap 1-3 maak ik een korte samenvatting voor mijzelf en voor mijn praktijkbegeleider (januari).
5. **Observeren.** Ik ga mijn praktijkbegeleider en een medestudent observeren om te kijken hoe ze gewenst gedrag belonen en gebruik maken van inductie. Ik maak vooraf een observatielijst op basis van de literatuur van stap 4 dat ik gebruik als 'kijkkader' en ik maak een kort verslag dat ik bespreek met mijn praktijkbegeleider en de medestudent (februari).
6. **Kinderen belonen voor gewenst gedrag.** Ik ga kinderen waardering/aandacht geven voor gewenst gedrag. Dit laat ik blijken door een compliment te geven en/of door nonverbaal te laten weten dat ik het gedrag waardeer (Prinzie, 2004). Zo wil ik bij ieder kind, als de kinderen gewenst gedrag laten zien, minimaal één keer per stagedag aangeven dat ik het gewenste gedrag waardeer. De twee kinderen die het meeste ongewenst gedrag laten zien wil ik twee keer per stagedag voor gewenst gedrag belonen (februari – mei).
7. **Inductie gebruiken.** Ik ga gebruik maken van inductie (Levine & Munsch, 2010) als ik regels uitleg aan de kinderen en/of als ik kinderen moet corrigeren (februari – mei).
8. **Evaluatiemomenten inplannen.** Ik wil dan graag in gesprek gaan met mijn praktijkbegeleider om te evalueren welke ontwikkeling ik heb doorgemaakt en of ik op de goede weg ben. Ik zal de praktijkbegeleider tevens vragen om mij te observeren door middel van de observatielijst die ik heb gemaakt (stap 5). Indien mogelijk wil ik mijzelf hierbij ook filmen (momenten in overleg, bv. maart, april, en mei).
9. **Eindevaluatie inplannen** (mei/juni).

1.4. Vooruitblik **Evaluatie:**

- Geef aan op welke manier je in de eindfase gaat evalueren of je gegroeid bent in relatie tot het doel en of je het doel hebt behaald. Feedback is een essentieel onderdeel van de evaluatie die je gaat uitvoeren in de eindfase. Je kunt bijvoorbeeld feedback vragen aan de praktijkbegeleider, ouders, kinderen/jongeren of collega's. Een combinatie is natuurlijk nog beter.
- Je stelt een feedbackformulier op of een observatielijst. Deze voeg je toe als bijlage (10.1.3). Je maakt het formulier door op basis van de literatuur die je bestudeerd hebt bij inhoud en leerweg vragen/items te formuleren die specifiek gericht zijn op wat je zelf wilt leren. Het voordeel hiervan is dat je in al in de beginfase precies weet waar je beoordeeld gaat worden. Dit is voor de praktijkbegeleider ook gelijk helder.

Ik vraag mijn praktijkbegeleider om mij in mei/juni te observeren in de klas. Hierbij zal ik mijn praktijkbegeleider verzoeken om de observatielijst te gebruiken die ik bij leerweg (stap 5) heb gemaakt op basis van de literatuur. Zo weet de praktijkbegeleider goed waar ik precies feedback op wil hebben, namelijk in hoeverre ik gewenst gedrag beloon en inductie toepas. De ingevulde observatielijst voeg ik toe als bijlage bij mijn eindverslag

